

## บทที่ 3

### วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาประสิทธิผลของแรงสนับสนุนทางสังคมต่อความวิตกกังวลและความซึมเศร้าของมารดาที่มีบุตรป่วยด้วยโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาว

#### 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ บิดา และมารดาผู้ป่วยเด็กที่เพิ่งได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าป่วยเป็นโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวและต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ในหอผู้ป่วย 3ง. โรงพยาบาลศรีนครินทร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีคุณสมบัติดังนี้

1. เป็นบิดาและมารดาที่อาศัยอยู่ในครอบครัวเดียวกันกับบุตรป่วย และทำหน้าที่ให้การดูแลบุตรป่วย

2. สามารถสื่อสาร ฟังและพูดได้ตอบได้ดี รวมทั้งอ่านหนังสือไทยได้

3. สามารถมาพบผู้วิจัยได้สัปดาห์ละครั้ง เป็นเวลา 4 สัปดาห์ติดต่อกัน

4. สนใจในการให้ความร่วมมือกับการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยจะคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติดังกล่าวข้างต้น และจัดตัวอย่างเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลาก บิดาและมารดาผู้ป่วยเด็กคู่แรกจะถูกจับสลากว่าอยู่กลุ่มควบคุมหรือกลุ่มทดลอง ถ้าอยู่กลุ่มควบคุม ตัวอย่างต่อไปจะอยู่ในกลุ่มทดลอง สลับกันเช่นนี้เรื่อยไปจนครบ 60 คู่ แบ่งเป็นกลุ่มควบคุม 30 คู่ กลุ่มทดลอง 30 คู่

กลุ่มควบคุมมารดาจะได้รับการสอนและคำแนะนำเรื่องโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวและการดูแลผู้ป่วยจากเจ้าหน้าที่พยาบาลประจำหอผู้ป่วยตามปกติ ซึ่งจะสอนโดยไม่เจาะจงผู้สอนและไม่จำกัดระยะเวลาในการสอน เมื่อจบการสอนจะเปิดโอกาสให้มารดาได้ซักถามปัญหาข้อข้องใจและมีการติดตามให้คำแนะนำในเรื่องความรู้และการดูแลผู้ป่วยทุกสัปดาห์เป็นเวลา 4 สัปดาห์ติดต่อกัน

กลุ่มทดลอง มารดาจะได้รับแรงสนับสนุนจากสามี ตามแผนการสนับสนุนที่ผู้วิจัยจัดอบรมให้กับสามี ซึ่งประกอบด้วยการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร โดยสามีจะให้ความรู้ คำแนะนำกับภรรยาในเรื่องโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาว แผนการรักษาของแพทย์ ภาวะแทรกซ้อนจากการรักษาและการดูแลบุตรป่วย ให้การประคับประคองด้านจิตอารมณ์ภรรยา การสนับสนุนจัดหาสิ่งของเครื่องใช้ รวมทั้งเงินทองในการใช้จ่ายของภรรยาในช่วงดูแลบุตรที่โรงพยาบาล ตลอดจน

การประเมินการปฏิบัติการดูแลผู้ป่วยของภรรยาและให้คำแนะนำเพิ่มเติม เพื่อเสริมสร้างความมั่นใจให้กับภรรยา และผู้วิจัยจะกระตุ้นสามีให้การสนับสนุนภรรยาต่อไปอย่างน้อย 1 ครั้งต่อสัปดาห์เป็นเวลา 4 สัปดาห์ติดต่อกัน

### 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 4 ส่วนคือ

1) คู่มือการอบรมให้ความรู้สามีเรื่องโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาว ผู้วิจัยได้รวบรวมขึ้นจากหนังสือเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ซึ่งครอบคลุมในสิ่งจำเป็นที่บิดามารดาผู้ป่วยเด็กควรทราบ และนำไปปฏิบัติคือ ชนิดของโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาว อาการและอาการแสดง การรักษา ภาวะแทรกซ้อนจากการรักษา การดูแลด้านร่างกายและจิตใจ รวมทั้งการดูแลเมื่อได้รับรังสีรักษา และเคมีบำบัด

ก่อนจัดทำเป็นคู่มือการสอน ผู้วิจัยได้นำเนื้อหาที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นอาจารย์แพทย์ที่เชี่ยวชาญด้านโรคมะเร็ง 1 ท่าน อาจารย์พยาบาลที่มีความรู้เรื่องโรคมะเร็งและการดูแล 4 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหา จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขและจัดทำเป็นคู่มือการสอน และนำไปทดลองสอนกับกลุ่มบิดาที่มีบุตรป่วยด้วยโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวจำนวน 10 ท่าน ซึ่งบิดาสามารถรับฟังเนื้อหาที่สอนได้รู้เรื่องดี

2) แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปของบิดาและมารดา ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และข้อมูลลักษณะทั่วไปของครอบครัวกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ลักษณะครอบครัวและจำนวนบุตรในครอบครัว

3) แบบวัดความวิตกกังวลของวิลเลียม ดับบลิว เค ซุง (William W.K.Zung) ซึ่งแปลและเรียบเรียงเป็นภาษาไทยโดยคันสนีย์ สมิตะเกษตริน ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบวัดสำหรับให้ผู้ตอบเลือกตอบด้วยตนเอง เป็นแบบวัดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งคำตอบเป็น 4 ช่องดังนี้

ไม่เป็นเลย หมายถึง ผู้ตอบไม่มีความรู้สึกหรือไม่มีพฤติกรรมตามข้อความนั้นเลย หรือถ้ามีความรู้สึกหรือมีพฤติกรรมเช่นนั้นเกิดขึ้นก็น้อยมากในช่วง 1-2 วันที่ผ่านมา

บางครั้ง หมายถึง ผู้ตอบมีความรู้สึกหรือมีพฤติกรรมตามข้อความนั้นเกิดขึ้นบ้างเป็นบางครั้งแต่ไม่บ่อยในช่วง 1-2 วันที่ผ่านมา

บ่อยครั้ง หมายถึง ผู้ตอบมีความรู้สึกหรือมีพฤติกรรมตามข้อความนั้นเกิดขึ้นบ่อยครั้งแต่ไม่เกิดตลอดเวลาในช่วง 1-2 วันที่ผ่านมา

ตลอดเวลา หมายถึง ผู้ตอบมีความรู้สึก หรือมีพฤติกรรมตามข้อความนั้นเกิดขึ้นเกือบตลอดเวลาหรือเป็นตลอดเวลาในช่วง 1-2 วันที่ผ่านมา

แบบวัดความวิตกกังวลนี้ ประกอบด้วยข้อความจำนวน 20 ข้อ ลักษณะของข้อความ เป็นความรู้สึกที่แสดงออกทางด้านอารมณ์หรือเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกทางด้านร่างกาย แบ่งออกเป็น 2 ด้านได้แก่

ข้อความทางด้านลบมี 15 ข้อ ได้แก่ข้อ 1,2,3,4,6,7,8,10,11,12,14,15,16,18 และ 20

ข้อความทางด้านบวกมี 5 ข้อ ได้แก่ข้อ 5,9,13,17 และ 19

การให้คะแนน เนื่องจากแบบวัดความวิตกกังวลนี้ เป็นแบบวัดที่มีข้อความทั้งด้านบวก และด้านลบ ดังนั้นการให้คะแนนจึงขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อความดังนี้คือ

ข้อความที่แสดงออกทางอารมณ์หรือพฤติกรรมทางด้านลบ

ถ้าเลือกคำตอบ ไม่เป็นเลย ได้ 1 คะแนน

ถ้าเลือกคำตอบ บางครั้ง ได้ 2 คะแนน

ถ้าเลือกคำตอบ บ่อยครั้ง ได้ 3 คะแนน

ถ้าเลือกคำตอบ ตลอดเวลา ได้ 4 คะแนน

ข้อความที่แสดงออกทางอารมณ์หรือพฤติกรรมทางด้านบวก

ถ้าเลือกคำตอบ ไม่เป็นเลย ได้ 4 คะแนน

ถ้าเลือกคำตอบ บางครั้ง ได้ 3 คะแนน

ถ้าเลือกคำตอบ บ่อยครั้ง ได้ 2 คะแนน

ถ้าเลือกคำตอบ ตลอดเวลา ได้ 1 คะแนน

คะแนนความวิตกกังวล เป็นคะแนนรวมจากแบบวัดซึ่งมีค่าต่ำสุด 20 คะแนน และมีค่าสูงสุดเท่ากับ 80 คะแนน คะแนนต่ำแสดงว่าผู้ตอบมีความวิตกกังวลน้อย และคะแนนสูงแสดงว่าผู้ตอบมีความวิตกกังวลมาก

3. แบบวัดความซึมเศร้า ของวิลเลียม ดับบลิว เค ชุง แบบวัดนี้แปลและเรียบเรียงเป็นภาษาไทยโดยสันสนีย์ สมิตะเกษตริน ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบวัดสำหรับให้ผู้ตอบเลือกตอบด้วยตนเอง เป็นแบบวัดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งคำตอบเป็น 4 ช่อง ดังนี้คือ

ไม่เป็นเลย หมายถึง ผู้ตอบไม่มีความรู้สึกหรือไม่มีพฤติกรรมตามข้อความนั้นเลย หรือถ้ามีความรู้สึกหรือพฤติกรรมเช่นนั้นเกิดขึ้นก็น้อยมาก ในช่วง 1-2 วัน ที่ผ่านมา

บางครั้ง หมายถึง ผู้ตอบมีความรู้สึกหรือมีพฤติกรรมตามข้อความนั้นเกิดขึ้น  
บ้างเป็นบางครั้ง แต่ไม่บ่อย ในช่วง 1-2 วันที่ผ่านมา

บ่อยครั้ง หมายถึง ผู้ตอบมีความรู้สึกหรือมีพฤติกรรมตามข้อความนั้นเกิดขึ้น  
บ่อยครั้ง แต่ไม่เกิดตลอดเวลา ในช่วง 1-2 วันที่ผ่านมา

ตลอดเวลา หมายถึง ผู้ตอบมีความรู้สึกหรือพฤติกรรมตามข้อความนั้นเกิดขึ้น  
เกือบตลอดเวลา หรือเป็นตลอดเวลา ในช่วง 1-2 วันที่ผ่านมา

แบบวัดความซึมเศร้านี้ ประกอบด้วยข้อความจำนวน 20 ข้อ ลักษณะของข้อความ เป็น  
ความรู้สึกที่แสดงออกทางด้านอารมณ์ หรือเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกทางด้านร่างกาย แบ่ง  
ออกเป็น 2 ด้านได้แก่

ข้อความทางด้านลบมี 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1,3,4,7,8,9,10,13,15 และ 19

ข้อความทางด้านบวกมี 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2,5,6,11,12,14,16,17,18 และ 20

การให้คะแนน เนื่องจากแบบวัดความซึมเศร้านี้ เป็นแบบวัดที่มีข้อความทั้งด้านบวก  
และด้านลบ ดังนั้น การให้คะแนนจึงขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อความดังนี้

ข้อความที่แสดงออกทางอารมณ์ หรือพฤติกรรมทางด้านลบ

ถ้าเลือกคำตอบ ไม่เป็นเลย ได้ 1 คะแนน

ถ้าเลือกคำตอบ บางครั้ง ได้ 2 คะแนน

ถ้าเลือกคำตอบ บ่อยครั้ง ได้ 3 คะแนน

ถ้าเลือกคำตอบ ตลอดเวลา ได้ 4 คะแนน

ข้อความที่แสดงออกทางอารมณ์หรือพฤติกรรมทางด้านบวก

ถ้าเลือกคำตอบ ไม่เป็นเลย ได้ 4 คะแนน

ถ้าเลือกคำตอบ บางครั้ง ได้ 3 คะแนน

ถ้าเลือกคำตอบ บ่อยครั้ง ได้ 2 คะแนน

ถ้าเลือกคำตอบ ตลอดเวลา ได้ 1 คะแนน

คะแนนความซึมเศร้าเป็นคะแนนรวมจากแบบวัด ซึ่งมีค่าต่ำสุด 20 คะแนน และมีค่า  
สูงสุด 80 คะแนน คะแนนต่ำแสดงว่าผู้ตอบมีความซึมเศร้าน้อย และคะแนนสูงแสดงว่าผู้ตอบมี  
ความซึมเศร้ามาก

### 3.3 การหาคุณภาพของเครื่องมือ

การหาความเที่ยงตรงของแบบวัดความวิตกกังวลและความซึมเศร้า คันทันนีย์ สมิตะเกษตริน ได้แปลและเรียบเรียงแบบวัดความวิตกกังวลและความซึมเศร้าของชุง โดยถอดข้อความแต่ละข้อเป็นภาษาไทย ให้มีความหมายตรงกันกับฉบับภาษาอังกฤษและนำแบบวัดนี้ไปตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางสาขาจิตวิทยา 2 ท่าน

การหาความเชื่อมั่นของแบบวัดความวิตกกังวลและความซึมเศร้า คันทันนีย์ สมิตะเกษตริน ได้หาความเชื่อมั่นของแบบวัดความวิตกกังวลและแบบวัดความซึมเศร้า โดยนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นโรคเรื้อรังจำนวน 300 ราย คำนวณหาความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบวัดความวิตกกังวลในผู้ป่วยโรคเรื้อรังเท่ากับ 0.70 และแบบวัดความซึมเศร้า ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.83

ผู้วิจัยได้ดำเนินการหาความเชื่อมั่นของแบบวัดอีกครั้งหนึ่งโดยนำไปใช้กับมารดาเด็กป่วยด้วยโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวที่มีลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา จำนวน 20 ราย คำนวณหาความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค (ประคอง, 2528) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความวิตกกังวลเท่ากับ 0.74 และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความซึมเศร้าเท่ากับ 0.86

### 3.4 วิธีเก็บและรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จากนั้นผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตามขั้นตอนดังนี้

1. แนะนำตัว ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา พுகุยสร้างสัมพันธภาพ ขอความร่วมมือบิดาและมารดาผู้ป่วยเด็กโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาว พร้อมทั้งถามความสมัครใจของกลุ่มตัวอย่าง
2. เมื่อกลุ่มตัวอย่างสมัครใจเข้าร่วมวิจัย จะบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของบิดามารดา ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ลักษณะครอบครัว จำนวนบุตร
3. จากนั้น ผู้วิจัยจะจัดแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (ตามวิธีการที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นในเรื่องการเลือกกลุ่มตัวอย่าง)

#### 4. ดำเนินการวิจัยในแต่ละกลุ่มดังนี้

##### กลุ่มทดลอง

ขั้นตอนที่ 1 เก็บรวบรวมข้อมูลความวิตกกังวลและความซึมเศร้าของมารดา ครั้งที่ 1 โดยให้มารดาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดความวิตกกังวลและความซึมเศร้าเกี่ยวกับการเจ็บป่วยของบุตรด้วยตนเอง

ขั้นตอนที่ 2 จากนั้นผู้วิจัยจะจัดอบรมให้ความรู้สามีเกี่ยวกับการให้แรงสนับสนุนภรรยา ซึ่งประกอบด้วย

- การให้การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร โดยการให้ความรู้เรื่องโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาว แผนการรักษาของแพทย์ ภาวะแทรกซ้อนจากการรักษา และการดูแลบุตรป่วย (พร้อมแจกคู่มือการสอนร่วมด้วย) เปิดโอกาสให้สามีได้ซักถามปัญหาข้อข้องใจ

- การให้การสนับสนุนด้านอารมณ์ โดยการให้คำแนะนำสามีในการประคับประคองด้านจิตอารมณ์ภรรยา เช่น การรับฟังภรรยาในการพูดคุยปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ การให้ความสนใจ เอาใจใส่ภรรยา ให้การยอมรับและการแสดงความเห็นอกเห็นใจภรรยา

- การให้การสนับสนุนโดยการให้การประเมิน โดยการแนะนำสามีในการร่วมประเมินเกี่ยวกับการปฏิบัติการดูแลบุตรของภรรยา การให้คำแนะนำเพิ่มเติม เพื่อการปรับปรุงและเสริมสร้างความมั่นใจของภรรยา

- การให้การสนับสนุนด้านเครื่องมือ วัสดุสิ่งของ การเงิน และแรงงาน โดยให้คำแนะนำสามีในเรื่องการจัดเตรียมวัสดุสิ่งของที่จำเป็นสำหรับภรรยา รวมทั้งการจัดเตรียมเงินทองในการใช้จ่ายของภรรยาขณะดูแลบุตรที่โรงพยาบาล และการช่วยเหลือภรรยาในการดูแลบุตร

หลังการอบรมจะประเมินความรู้ความเข้าใจของสามีเกี่ยวกับบทบาทการให้การสนับสนุนภรรยาในด้านต่าง ๆ และเปิดโอกาสให้สามีซักถามปัญหาข้อข้องใจ

จากนั้นให้สามีแสดงบทบาทการสนับสนุนภรรยาในด้านต่าง ๆ ตามที่อบรมมา

ขั้นตอนที่ 3 เก็บข้อมูลความวิตกกังวลและความซึมเศร้าของมารดาครั้งที่ 2 ในสัปดาห์ที่ 2 โดยให้มารดาทำแบบวัดความวิตกกังวลและความซึมเศร้าด้วยตนเอง

ขั้นตอนที่ 4 เก็บข้อมูลความวิตกกังวลและความซึมเศร้าของมารดาครั้งที่ 3 ในสัปดาห์ที่ 4 โดยให้มารดาทำแบบวัดความวิตกกังวลและความซึมเศร้าด้วยตนเอง

หมายเหตุ : ผู้วิจัยกระตุ้นสามีให้มีการสนับสนุนภรรยาในด้านต่าง ๆ อย่างน้อย 1 ครั้งต่อสัปดาห์ เป็นเวลา 4 สัปดาห์ติดต่อกัน

### กลุ่มควบคุม

ขั้นตอนที่ 1 เก็บรวบรวมข้อมูลความวิตกกังวลและความซึมเศร้าของมารดาครั้งที่

1 โดยให้มารดาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดความวิตกกังวลและความซึมเศร้าเกี่ยวกับการเจ็บป่วยของบุตรด้วยตนเอง

จากนั้นกลุ่มตัวอย่างจะได้รับการสอนและคำแนะนำเรื่องโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวและการดูแลบุตรป่วยจากเจ้าหน้าที่พยาบาลประจำหอผู้ป่วย 3 ง.

ขั้นตอนที่ 2 เก็บรวบรวมข้อมูลความวิตกกังวลและความซึมเศร้าของมารดาครั้งที่

2 ในสัปดาห์ที่ 2 โดยให้มารดาทำแบบวัดความวิตกกังวลและความซึมเศร้าด้วยตนเอง

ขั้นตอนที่ 3 เก็บรวบรวมข้อมูลความวิตกกังวลและความซึมเศร้าของมารดาครั้งที่

3 ในสัปดาห์ที่ 4 โดยให้มารดาทำแบบวัดความวิตกกังวลและความซึมเศร้าด้วยตนเอง

หมายเหตุ : กลุ่มตัวอย่างจะได้รับคำแนะนำและซักถามข้อข้องใจจากพยาบาลประจำหอผู้ป่วย 3 ง. อย่างน้อย 1 ครั้งต่อสัปดาห์ เป็นเวลา 4 สัปดาห์ติดต่อกัน

### 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC<sup>+</sup> ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติดังต่อไปนี้

1) วิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ และเปรียบเทียบลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยสถิติไคสแควร์ (Chi-square) และสถิติที (t-test)

2) เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความวิตกกังวลและความซึมเศร้าของมารดา ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในช่วงก่อนได้รับการสนับสนุนทางสังคมและภายหลังได้รับการสนับสนุน 2 สัปดาห์ และ 4 สัปดาห์ โดยการวิเคราะห์ทางสถิติแบบที (t-test)

3) เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความวิตกกังวลและความซึมเศร้าของมารดาในกลุ่มทดลองในช่วงก่อนได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสามี และภายหลังได้รับการสนับสนุน 2 สัปดาห์ และ 4 สัปดาห์ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of variance)

4) เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความวิตกกังวลและความซึมเศร้าของมารดาในกลุ่มควบคุมในช่วงก่อนได้รับการสอนและคำแนะนำตามปกติจากพยาบาล และภายหลังได้รับการสอนและคำแนะนำ 2 สัปดาห์ และ 4 สัปดาห์ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of variance)